

دوره ششم تقنینیه

مذکرات مجلس

جلسه

۱۸۷

شماره

۱۵۲

تاریخ تأسیس آذر

۱۳۰۵

جلسه یکشنبه ۱۰

دیماه ۱۳۰۶

مطابق ۷ رجب المرجب

۱۳۴۶

مندرجات

فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی

خواهد بود

پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود.

مطبعة مجاس

قیمه اشتراك

داخله ایران سالیانه ده تومان

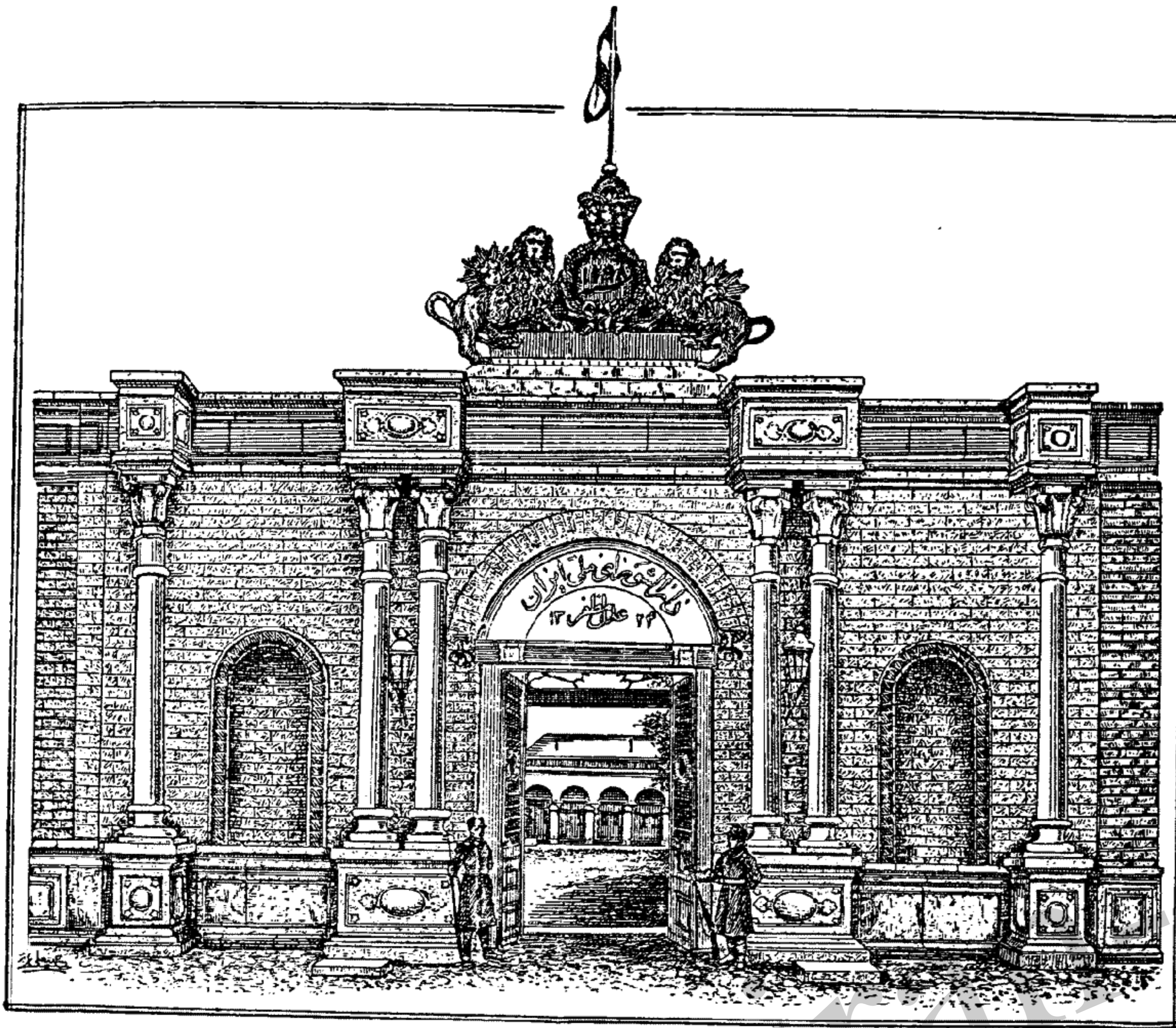
خارجه « دوازده تومان »

قیمه تک شماره

یک قران

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	سؤال آقای حاج شیخ بیات از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع بفرامات پستی و جواب آقای کفیل	۳۰۴۷	۳۰۴۹
۲	سؤال آقای تقی زاده از آقای وزیر فوائد عامه راجع باعزام محصلین باروپا برای فرا گرفتن فنون مربوطه به راه آهن و جواب آقای وزیر	۳۰۴۹	۳۰۵۰
۳	سؤال آقای مهدوی از آقای کفیل وزارت پست و تلگراف راجع به پست بین طهران و خراسان و جواب آقای کفیل	۳۰۵۰	
۴	تقدیم طرح قانونی راجع به مستخدمین دولتی در خوزستان از طرف آقای موقر و تقاضای دو فوریت طرح مزبوره	۳۰۵۰	۳۰۵۱
۵	مذاکره نسبت بخر کیمسیون بودجه راجع با استخدام مسیو هوفمان متخصص نقشه بردار و تصویب آن	۳۰۵۱	۳۰۶۰
۶	شور ثانی نسبت بخر کیمسیون داخله راجع بقانون بلدی در مواد ۳۹ و ۴۰	۳۰۶۱	۳۰۶۳
۷	تصویب مرخصی آقای شیروانی	۳۰۶۳	۳۰۶۴
۸	مذاکره نسبت به پیشنهاد آقایان نمایندگان راجع به تشکیل دو جلسه از جلسات در مواقع عصر و عدم تصویب آن	۳۰۶۴	۳۰۶۷
۹	قانون استخدام مسیو هوفمان تبعه آلمان برای نقشه برداری نواحی معدنی	۳۰۶۷	

مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يك شنبه ۱۰ دیماه ۱۳۰۶ مطابق ۷ رجب المرجب ۱۳۴۶

جلسه ۱۸۷

(مجلس دو ساعت قبل از ظهر بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (و صورت مجلس روز شنبه نهم دیماه ۱۳۰۶ قرائت شد)

غائبین با اجازه جلسه قبل
 آقایان : اعتبار - میرزا ابراهیم آشتیانی
 غائبین بی اجازه جلسه قبل
 آقایان : شیروانی - حاجی علی اکبر امین - محمد ولی

خان اسدی - مرتضی قلی خان بیات - ذوالقدر - امام جمعه شیراز - اعظمی - نظایم مافی - دشتی - آقا علی زارع - قوام شیرازی - حاجی حسن آقا ملک - جوانشیر میرزا حسن خان وثوق - حاجی غلامحسین ملک - محقق شیرازی - آیه الله زاده خراسانی - فومنی - مقدم بهبهانی - میرزا محمد تقی بهار - بنی سلیمان - فرشی - دیر آمدگان بی اجازه جلسه قبل

آقایان جلای - روحی - ملک مدنی - شریعزاده حشمتی - یاسائی - نجومی - مهدوی - نوبخت - فرمند مدرس - حاج شیخ بیات - جهانشاهی - محمد ولی میرزا دیوان بیکی - یحیی خان زنگنه

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده علاوه از اینکه قبل از دستور عرض دارم اینطور شنیدم که بنده را دیر آمده ثبت کرده اند و بنظر میآید که بموقع آمده ام شاید آن کسی که ثبت اسامی را میکند اشتباه کرده است

رئیس - یاد داشت میشود بعد از تحقیق اصلاح میشود

رئیس - آقای محقق

محقق - بنده را غائب بی اجازه خواندند: در جلسه پنجشنبه در آخر جلسه کسالت داشتم اجازه گرفتم و رفتم در روز هم نمیدانستم که جلسه خواهد شد بعلاوه اجازه کتبی هم بمقام ریاست فرستاده ام دیگر اینکه راجع باقایی امین الشریعه، ایشان چهل روز اجازه مرخصی کتباً گرفته اند حالا کمیسیون عرایض اجازه نداده نمیدانم کسی که در يك دوره تمام چهل روز اجازه بگیرد چیز قابل نیست

رئیس - آن قسمتی که راجع بخود ناست یاد داشتی که داده اید مراجعه شد بکمیسیون قسمت راجع آقای امین الشریعه هم تحقیق میشود در صورتیکه مرخصی داده شده باشد اصلاح میشود. آقای امیرنیمور

امیرنیمور کلالی - در صورت جلسه آقای آقا زاده

خراسانی را غائب بی اجازه نوشته اند در صورتیکه ایشان برای دو جلسه بتوسط بنده دبروز و امروز تقاضای اجازه مرخصی از مقام ریاست کرده اند و تقاضا هم تقدیم شده استدعا میکنم مقرر فرمائید اصلاح شود

رئیس - آقای بهبهانی

بهبهانی - بنده را غائب بی اجازه نوشته بودند در حالی که عذر مشروع خود را بکمیسیون عرایض عرض کرده بودم و البته چون عذرم مشروع بوده است کمیسیون هم تصویب خواهد کرد

رئیس - آقای ضیاء

آقا سید ابراهیم ضیاء - چون ذکر شده بود آقای فرشی غائب بی اجازه است غالب آقایان میدانند که ایشان مریض هستند و گرفتار محظور شدید هستند نمیکنم مقرر فرمائید با اجازه ثبت شود

رئیس - این اشکالات غالباً بواسطه اینست که شاید اغلب آقایان مسبوق نبوده اند که دبروز باید جلسه شود تحقیق و اصلاح میشود صورت مجلس دیگر ایرادی ندارد؟

(گفته شد: خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. آقای حاج شیخ بیات از وزارت پست و تلگراف راجع بغرامات پستی سؤالی داشتند آقای کفیل برای جواب حاضرند

حاج شیخ بیات - بنده میل داشتم مخصوصاً يك روز با اینکه آقایان خیلی معتقدند که مذاکرات قبل از دستور تأثیری ندارد (ولی نمیشود گفت که بکلی هم بی اثر است) موضوع عرایضی که در کمیسیون عرایض میرسد و ما همه روزه مشغول قرائت هستیم بعرض آقایان نمایندگان رسانده باشم ولی ناچار فرصت نشده است که بتوانم بطور تفصیل عرض کنم در ظرف این دو ماه شصت هفتاد روزی که بنده در کمیسیون عرایض هستم و عرایض این بدبخت مردم و بیچاره مردم را

دیده ام در آنجا و جوابهای فرمالیته هائی هم که از وزارت خانه ها رسیده همه اش را قرائت کردم آنجا يك قسمت از عرایض مردم راجع بغرامات پستی است ملاحظه می فرمائید در پستخانه معمولی است اگر يك امانتی را میگیرند بطور بیمه با يك قراردادی دارند با آن شخص صاحب امانت که اگر آن امانت مفقود شد آن قیمتی که تقویم شده دولت مکلف است آن غرامت را بصاحب امانت رد کند و دو سال سه سال است از قراری که بنده از آقای کفیل تحقیق کردم قریب هشتاد هزار تومان می شود پول غرامات مردم و صاحبان امانت که پستخانه داده اند همین طور باقی مانده است و همه روزه کاغذ جانی است که بین مجلس و وزارتخانه و همچنین بین اشخاص و وزارتخانه رد و بدل میشود و نتیجه نمیگیرند البته آقایان تصدیق میفرمایند که زرگترین وظیفه نمایندگان محترم و هیئت دولت حفظ امضا های حق دولتست که قانونیت دارد و اگر بنا شد امضا های دولت محفوظ نباشد و همه اش بجوابهای فرمالیته مردم را بخوانند قانع نکنند این برای مملکت مضر است و برای حیثیت دولت هم مضر است اینست که ناچار چندین کاغذ درین موضوع بنده در کمیسیون عرایض دیده بودم که از طرف وزارت پست هم جواب نوشته شده که باید در بودجه سال آتی منظور شود و هر وقت منظور شد پول شما را میدهیم مرد که ای که يك امانت پستی داده با بودجه و کمیسیون بودجه و بودجه مملکتی که طرف نبوده با يك وزارتخانه آمده است طرف شده است يك مالی را امانت داده است مطابق يك قرارداد و يك امضائی از دولت گرفته است که در صورتی که این مال مفقود شد آن وزارتخانه مکلف باشد غرامت پستی آن آدم را بدهد اینست که بعقیده بنده تاخیر این موضوع خیلی برای حیثیت این مملکت مضر است و البته آقای کفیل پست و تلگراف هم که جدیداً آنشرف آورده اند در این وزارتخانه و حقیقتاً يك جدیتهای کاملی برای تنظیمات آن وزارتخانه میکنند خوب است

این قسمتها را بهر طوری هست خانه بدهند و يك دسته مردم شاکی بد بخت را از بیچارگی بیرون بیاورند مثلاً فرض کنید يك تاجری است يك پولی يك سرمایه ای داشته این سرمایه اش را داده است اداره پست مفقود شده تمام حیثیت و زندگانش از بین رفته بجواب کاغذ هم نمی تواند قناعت کند کاغذ برای او سرمایه نمیتواند بشود این است که نمی میکنم از آقای کفیل پست و تلگراف که این موضوع را جواب بدهند و بعد يك ترتیبی بدهند که سبب آسایش مردم باشد

کفیل پست و تلگراف - درین موضوع بنده سابقه ای نداشتم و بر حسب معمول آقایان سؤالی ننوشته بودند بفرستند بوزارتخانه که بنده با تمام جزئیات خودم را برای عرض جواب حاضر کنم فقط حالا که می فرمایند بطور خلاصه آنچه که در نظر هست خدمتان عرض می کنم: اولاً در این سنوات اخیر غرامات خیلی بطور ندرت (نمیتوانم عرض کنم که بهیچ وجه نبوده ولی خیلی بطور ندرت و کم) اتفاق افتاده و مخصوصاً نسبت بغرامات ما مختصری در بودجه منظور کرده ایم و هر کس مالش مفقود شده غرامتش را داده ایم، عرایضی که رسیده است بکمیسیون یکی دو فقره هم از طرف مقام ریاست مراجعه شده است راجع بيك مطالباتیست که از چهار پنج سال پیش ازین مردم دارند آن هم تقریباً مطالباتیست که فقط مربوط بقرداد است که اغلب کنترانچیا کرده اند با دولت، اینها در نتیجه کنترت با وزارتخانه مبالغی متضرر شده اند و غراماتی مطالبه کرده اند آنها ازین غراماتست نه اینکه يك غراماتی باشد که مربوط بحمل و نقل پست باشد صورت جزئی از کمیسیون بودجه خواسته بودند تهیه شده و فرستاده شده است و جزء دیون کل هم در لایحه بودجه سبصد و شش منظور شده است امیدواریم همین قدر که بودجه تصویب شد بتوانیم موفق شویم باسترداد مطالبات

رئیس - آقای موقر

موقر - عبادان امروزه دارای شصت هزار جمعیت است و چنین شهر مهمی از وسائل ارتباط تلگرافی با داخله و خارجه محروم است. بالنتیجه اهالی مجبور هستند تلگرافات خود را از سبیه واقع در خاک بین النهرین مخاره بکنند که بضرر دولت و زحمت و خسارت اهالی تمام شده و میشود. در چند سال قبل يك رشته سیم تلگراف از عبادان بقصد اتصال بتلگرافخانه عمیره ناساحل رودخانه کارون و روی شهر عمیره کشیده شد و بواسطه نبودن اعتبار يك قسمت جزئی که عبارت از عبور دادن سیم از رودخانه کارون باشد باقی مانده در اردیبهشت هذه السنه در جزء بودجه اضافی سنه سیصد و پنجاه وزارت پست و تلگراف مبلغ بیست و پنج هزار قران بعنوان اعتبار احداث کابل عبادان و عمیره بتصویب مجلس مقدس رسید و از آن زمان تا بحال که متجاوز از هفت ماه میگردد از طرف دولت يك قدم عملی در تأسیس این سیم برداشته نشده حالا بنده از آقای کفیل محترم وزارت پست و تلگراف سؤال میکنم که اولاً این تأخیر چه بوده است و ثانیاً سیم بین عبادان و عمیره کی دائر خواهد شد. کفیل وزارت پست و تلگراف - عرض کنم همان طوری که خودشان تذکر دادند در جزء لایحه اضافی سیصد و پنجاه دو هزار و پانصد تومان برای مرمت و اصلاح سیم بین عبادان و عمیره در نظر گرفته شده است. نظر باینکه این اعتبار اضافی در اردیبهشت ماه امسال (۱۳۰۶) تصویب شده بود وزارت مالیه با پرداخت آن موافقت نکرد در ثانی مراجعہ کردم کمیسیون بودجه مجدداً در کمیسیون بودجه تصویب کردند که در هذه السنه پرداخت شود لایحه آن هم حاضر شده است عن قریب بمجلس میرسد و پس از تصویب مجدد مجلس اقدام خواهد شد و محض تذکر عرض می کنم که قریب هزار و دو بیست تومان هم قبل از اجماع باین موضوع خرج شده است و دستور داده شده است که سیم کابل تهیه کنند و بمجرد تصویب آن اعتبار امیدواریم

که سیم کشی بین عبادان و عمیره خاتمه پیدا کند رئیس - آقای تقی زاده از آقای وزیر فوائد عامه سؤالی داشتید.

تقی زاده - سؤال بنده بر مجلس معلوم است يك مرتبه اینجا از آقای وزیر معارف آن سؤال را کردم بخود آقای وزیر هم معلوم است همین جهت مجدداً تکرار نمیکنم. سؤال راجع بتصویب بود که در اجرای يك ماده الحاقیه قانون اعتبار مخارج راه آهن که در چندین ماه پیش در مجلس تصویب شده پیش آمده است يك قسمت از آن راجع بامسال است که قبل از انقضای سال باید اجرا شود بواسطه يك قضائاتی بین دو وزارتخانه روداده نگرانی پیدا شده بود که شاید تا انقضای سال قانون اجرا نشود این سؤال را بنده از وزارت معارف کردم ولی بعد متوجه شدم که در آن قانون اجرائش راجع بوزارت فوائد عامه بوده یعنی اجرای خود قانون راه آهن و مخارجش با آن وزارتخانه است لهذا سؤالی هم مدتی قبل از این بوزارت فوائد عامه فرستاده بودم غرضم از آن سؤال این بود که جوابی که میدهند باعث رفع نگرانی بشود و اطمینانی حاصل بشود که قبل از انقضای سال این ده نفر محصلینی که باید در همین امسال فرستاده بشود خواهد شد.

وزیر فوائد عامه - راجع به اعزام محصلین بارو با بطوری که سابقاً هم درین موضوع نماینده محترم اظهاراتی فرموده بودند و از طرف وزارت جلیله معارف هم در جواب اظهار کرده بودند که بودجه ای تهیه شده است و در صدد اعزام محصلین هستند و فقط بواسطه مخالفت هائی که از طرف وزارت فوائد عامه میشود در اعزام آنها هنوز موقفیت حاصل نشده است بنده خواستم عرض بکنم که در این موضوع محصلین و اعزام آنها بارو با بهترین گواہ آقایان نمایندگان هستند که در کمیسیون بودجه ناظر بودجه وزارت فوائد عامه بوده اند که اولین اقدامی که از اضافات بودجه تخصیص داده شده برای خرج فرستادن محصلین است در این صورت هیچ مخالفتی

در بین نبوده است اگر راجع بوسائل فنی برای اینکه يك اشخاصی که بایستی معلومات فنی آنها را يك متخصص فنی تشخیص بدهد و برطبق تصدیق فنی او آنها را معین کنند و بفرستند يك مذاکرانی بود (آنها در چند شب قبل در خدمت حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء در وزارت معارف بودیم) مذاکرانی شد و ترتیب آنرا دادیم يك نظامنامه که سابقاً نوشته بودند نرمیم کردیم و بر طبق آن اقدام خواهد شد که قبل از سال جدید این شاگردان اعزام شوند.

رئیس - آقای مهدوی سؤالی داشتند راجع بپست خراسان

مهدوی - با اهمیتی که تمام دنیا بتسهیل وسایل ارتباطات برای رساندن کاغذها و حمل و نقل بار میدهند بدبختانه قسمت خراسان در موضوع پست و اداره پست شایان خبلی تأسف است. کاغذ از اینجا بلندت هشت روزه میرود و از اینجا بخراسان دوازده روزه، بلی ما اغلب خودمان اتومبیل سوار میشویم (خود بنده) و بزینها را مصرف میکنیم ولی گمان میکنم که با درشکه هم میتوانیم در شهر برویم، بلی در موقعی که اتومبیل هم هست در موقعی که طیاره هست نمیدانم آقای کفیل پست و تلگراف درین موضوع فکری کرده اند یا خیر. بعقیده من اگر حقیقه توجیحات مخصوصی نسبت باین امر بکنند ضرری هم برای بودجه مملکت نداشته باشد برعکس اگر من بدانم که کاغذ من دو روزه بمشهد میرسد شاید هفته ای پنج تا کاغذ بنویسم ولی وقتی فهمیدم که دوازده روزه میرسد شاید هفته ای يك کاغذ بیشتر ننویسم. چنانکه جاهای دیگر هم که این کارها را تعقیب کرده اند منافعش در نتیجه بیشتر بوده است حالا صرف نظر از اینکه اصولاً در مملکت دولت نباید از پست و تلگراف توقع نفع داشته باشد بعقیده من اگر دولت از پست و تلگراف سالی مبلغی ضرر بکند و از خزانه مصرف بکند و کسر پست و تلگراف داشته باشد منافع غیر مستقیم

دیگر عاید دولت خواهد شد. طیاره ازین جا بخراسان میرود بکروزه، بنده که نمیتوانم کاغذ قاچاق بفرستم، پستخانه میدهم دوازده روزه میرسد پیغام هم که يك نفر مسافر نمی توانم بدهم خواستم عرض کنم درین باب فکری کرده ام پیشنهادی کرده ام خیال دارید که توجهی در امسال یا سال دیگر بکنید یا نه؟

کفیل وزارت پست و تلگراف - قبل از اینکه آقا توجه بدهند خود وزارتخانه متوجه این موضوع بوده و چندین مرتبه هم اعلان مناقصه داده برای اینکه این خط با اتومبیل دایر بشود و پیشنهاد هائی هم رسیده است و قریباً مذاکره خواهد شد و همینطوری که فرمودند بکنان میکنم موافق میل ایشان انجام شود.

رئیس - پیشنهاد شده است که خبر کمیسیون راجع

به مسیو هوفمان مطرح شود. قرائت میشود

پیشنهاد جمعی از نمایندگان:

پیشنهاد میشود در درجه اول لایحه راجع به استخدام

مسیو هوفمان مطرح شود.

رئیس - اجازه میفرمائید چون حاضر نیست نابیاورند

آن مطلبی که دیروز مطرح بود مذاکره شود؟

موقر اجازه میفرمائید؟

رئیس - راجع به چیست؟

موقر - راجع به آن لایحه است که میخواستم تقدیم

کنم پیشنهاد را قبلاً تقدیم مقام ریاست کرده ام

دادگر - بنده استدعا میکنم که راپورت راجع به

مرخصی آقای شیروانی قرائت شود.

رئیس - آقای موقر

موقر - خاطر محترم آقایان نمایندگان مستحضر است

که مستخدمین خوزستانی را در اثر نداشتن سابقه خدمت

منفصل کرده اند. در چند جلسه قبل بعرض رسانیدم که

از برای آنها میسر نبوده که تحصیل سابقه خدمت نمایند

و البته از عدل و انصاف دور است که يك خوزستان

که امروزه نصف عایدات مملکت ایران را من حیث واردات نفت و حقوق گمرکی و مالیاتهای گوناگون دیگر تأمین میکند در اثر يك قانونی که معایب آزار هم مجلس مقدس شورای ملی و هم دولت و ملت تصدیق دارند اهالی آنحدود در شرکت مقدرات سیاسی مملکت محروم بمانند. البته آقایان محترم تصدیق خواهند فرمود که مأمورین محلی از نقطه نظر آشنا بودن به عادات و اخلاق مؤدبان مالیه محلی و وظائف خود را با کمال آرامی وبدون جار و جنجال به احسن وجه انجام میدهند و بالعکس مأمورین غیر محلی در پایان نداشتن اطلاع از اوضاع محلی کارها را بجای بسیار بدی سوق میدهند خصوصاً در قسمت اعراب که حتی زبان آنها را هم نمیدانند و معایب این امر باندازه واضح و مبرهن است که عقیده مندم محتاج به هیچ شرح واسطی نباشد، در نتیجه انفصال مستخدمین محلی و نبودن اشخاص مطلع در سرکار امورات اداره مالیه خوزستان مختل شده است. مثلاً پیشکار مالیه خوزستان که امریکائی است مترجم ندارد که بتواند به امورات مربوطه مراجعه و رسیدگی نماید. بدیهی است چنین وضعی میباید هر چه زودتر خاتمه پیدا کند. هشتاد و يك نفر از آقایان نمایندگان محترم که قصدی جز عدالت پروری نداشته با تقدیم طرح يك ماده قانونی نسبت به مستخدمین خوزستان موافقت فرموده اند و چون آقایان نمایندگان محترم قبلاً در این طرح کمال دقت را بعمل آورده و با يك عقیده باک با قید دو فوریت تصویب آرا تقاضا نموده اند امیدوار هستم که بیش از چند دقیقه وقت مجلس را اشغال نکند و بکارهای امروز مجلس هم سکنه وارد نیآورد. علیهذا این طرح قانونی را تقدیم مقام محترم ریاست میکنم و تقاضا میکنم با موافقت نظر آقایان نمایندگان محترم مطرح بشود.

رئیس - بسیار خوب بعد از این لایحه لایحه راجع به هوفان رسیده است مذاکره راجع به کلیات است. در کلیات مخالفی هست؟

بامداد - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

بامداد - عرض کنم که این مسئله يك مسئله فنی و تخصصی است البته برای این که کاملاً انشاء الله موفق بشوند در عملیات فنی راجع به معادن و بالنسبه کمک بشود به راه آهن ذوب آهن و کارهای دیگر تشخیص داده اند يك نقشه بردار هم لازمست بسیار خوب در این مبحث چون بنده تخصص ندارم داخل نمیشوم. يك وزارتخانه است و آمده این تشخیص را داده ولی اصولاً از تجربیات و محسوسات که نمیشود دست برداشت تاکنون آنچه ما تجربه کرده ایم راجع باین متخصصین فنی این است که آنها آمده اند و يك پوهائی مابآنها داده ایم يك اداراتی برای آنها تشکیل داده ایم بود چه مان راه سنگین کرده ایم ولی يك نتیجه عملی که قدر صد تومان ارزش داشته باشد ندیده ایم. اینها را آورده ایم. و گفته ایم متخصص فنی هستند که آنچه را که ما اطلاع نداریم به ما یاد بدهند. بالاخره بطور خلاصه اگر آدم بخواهد بگوید اینها چکاره اند آنها رؤسای اداره شده اند رئیس اداره میزی برای ایشان درست کرده ایم و پیشخدمتی و مترجمی و آرشیوی و کابینه ای و بالاخره آنجا نشسته و دفتر حاضر و غایب را امضا کرده درخواستها را هم اول برج امضا کرده مذاکراتی کرده و اگر خیلی آدم خوبی بوده است يك راپورتی بطور بروژه و طرح پیشنهاد کرده است به وزارت خانه و رفته است در دوسیه. هارتین را که میگویند خیلی خوب است و در فن خودش خیلی مبرز و یکنانه است آرا آوردیم مدتها اینجا است دو مرتبه هم کنترالتش تجدید شد حالا میگویند امیدواریم بلکه بکار بیفتد ولی ما پول را دادیم. ن. ثمر. هسکل را آوردیم برای فلاحت در عرض اینکه این بما بفهماند که يك جریب زمین را شما چه جور بکارید که بدرد بخورد (برای اینکه او متخصص فنی بود و عملیات فلاحتی را خوب میدانست) و یا اینکه مثلاً او را

بپرید در مازندران که ما چه کنیم یا بیا نگاه کن کائوچو در کجایش عمل میاید و بقدر ده زرع مربع هم برای ما بکار ببینیم ابدأ ابدأ در این مقام بر نیامد. هسکل کی بود؟ يك رئیس اداره، يك اتومبیل هم داشت صبح میآمد (اگر دلش میخواست زیرا اغلب رؤسایم که مستثنی هستند از دفتر حاضر و غایب (توی اداره مینشست حرفهایش را میزد و يك مراسلاتی را هم امضای کرد و ظهر میرفت خانه اش. ما برای روسای ادارات که خیلی آدم داریم! رئیس اداره که الحمد لله خیلی ها هستند که بقدر اینها بتوانند کار کنند! ما متخصص می آوریم که آن چیزی را که ما بلد نیستیم بما یاد بدهند بنده حالا موقع بدست آوردم که این عریض را بکنم حالا هم عرض میکنم که باز این هوفان را می آوریم يك اطاق یا چند اطاق برایش درست میکنیم و همانطور مثل سائین عطف بما سبق میشود. خوب حالا که برای ما نتیجه ندارد پول دیگر ندهیم! و اگر مطمئن هستند که آن کاری که میخواهند از او ساخته است و همان فایده را بما میدهد و همان استفاده را میکنیم بسیار خوب آقای وزیر فواید عامه و رئیس الوزراء این اطمینان را بما بدهند که آدم بداند این نقشه بردار حقیقه می رود نقشه برداری میکند یعنی می رود به آن جاهائی که لازمست نقشه برداری میکند بجهت اینکه اگر او رفت و ما چیزی یاد نگرفتیم اقلًا يك یادکارهائی از او باقی بماند ممکن است رای بدهیم

وزیر فواید عامه - اینکه راجع به مسیوهسکل فرمودند عرض میکنم: البته نمیتوان قبلاً تعیین کرد که این اشخاصی که استخدام میشوند حقیقه ممکن است آنطوری که مطابق آرزو و آمال ماهست از عهده بر آیند و این موکول به عملیات آن شخص است و پس از آنکه داخل عملیات شد اگر دیدند از عهده خدمت بر نیامد باید او را عذرش را بخواهند. چنانکه بنده که آمدم پس از آنکه دیدم ما هسکل آنطوری که باید رعایت مقررات را بکنند و

آنطوریکه بایستی انجام وظیفه کند نکرده (شاید تا اندازه ای موافق مقررات اداری رفتار کرده بود) ولی آنطوری که ما قائل بودیم پیشرفت نکرده بود این بود که راپرت خدمت حضرت اشرف آقای رئیس الوزراء عرض کردم و ایشان هم موافقت کردند که کنترالت او لغو شود و لغو شد. البته ما قبلاً نمیتوانیم بدانیم آن طوریکه باید میتواند از عهده انجام خدمات بر آید یا نه و قبلاً نمیتوانیم این مسئله را متعهد تویم. ولی چون این متخصصین مخصوصاً هارتین و دکتر بونه خدمانشان خیلی رضایت بخش است و عملاً نشان داده اند که يك خدمات مفیدی خواهند کرد در از روی میل و حقیقت مشغول خدمتگذاری هستند از این نقطه نظر اطمینان داریم که این متخصص نقشه برداری هم که می آید او هم مثل سایر آلمانها که اینجا هستند رفتار خواهد کرد و البته اگر چنانچه کوتاهی کرد هیچ مانعی نخواهد داشت که او را خارج کنیم.

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

فیروز آبادی - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

فیروز آبادی - قبلاً در چند سال بنظر ما غیر مهم می آمد که يك عده را استخدام میکنیم و می آیند اینجا کارهای خودشان را میکنند در صورتیکه بعد ملتفت شدیم که اینطور نیست و چون مسئله خیلی مهم است بنده عقیده دارم که زیاد تر در این موضوع صحبت بشود که در آئینه بر خلاف گذشته انشاء الله در این مملکت عمل بشود. يك عده استخدام میکنیم بیاوریم اینجا مبالغ گزافی بدهیم و يك اداره عریضی تأسیس کنیم و يك پول زیادی بدهیم و وقتی که سؤال شود که فایده این آقای ذوب آهن چیست (خنده نمایندگان) جواب داده شود هیچ. پس چون مطلب مهم است بنده عقیده دارم که مذاکرات زیاد تر بشود

رئیس - آقای باسائی

یاسائی - مدنها است مسیو مارتین و یکی دو نفر متخصص آمده اند و شما هم بدولت اعتبار داده اید که اینها زودتر اعلان مناقصه بدهند کارها را شروع بکنند فقط سؤال بکنند فقط يك متخصص يك مهندس مساحی لازم دارند که بداند مقدار و اندازه آهن آن معدن چقدر است و باید چطور باشد اینها را تشخیص بدهد و نا این مهندس نباید اینها نمیتوانند اقدام بکنند. شما نمیدانم از چه نقطه نظر مخالفت میکنید؟ مذاکرات در این باب شده است و بالاخره استخراج آهن لازمست متخصص هم استخدام شده حقوقش را هم تا حالا داده ایم متخصص شیمیست هم داریم غیر ذلک را هم آورده ایم فقط این متمم متخصص است مذاکره لازم ندارد او را لازم داریم. متخصصی که رئیس جمهوری آلمان بعنوان هدیه برای پادشاه این مملکت میفرستد او میگوید که يك متخصص دیگر لازم داریم. دیگر لازم نیست ما این قدر در این موضوع صحبت کنیم.

رئیس - رأی میگیریم بکفایت مذاکرات آقابانیکه کافی میدانند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - اکثریت است رأی گرفته میشود بشور در مواد آقابانی که شور در مواد را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده اول

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده اول - دولت مجاز است مسیو هوفمان تبعه دولت آلمان را استخدام نماید

رئیس - مخالفی ندارد؟

بامداد - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید.

بامداد - عرض کنم که بنده باز ممنونم از آقای وزیر

فوائد عامه که تقریباً جواب بنده را دادند دیگر يك کلیاتی نگفتند گفتند او چون عمل نمیکرد بعد از يك مدتی او را بیرون کردیم. ولی آقای یاسائی يك کلیاتی ذکر فرمودند، که ذوب آهن لازم است، راه آهن لازم است، ما حرفی در اینها نداریم، در این خصوص که ایشان اظهار کردند کسی مخالف نیست. همین حرفها را بیشتر هم میزدیم که مملکت فلاحتی است، با فلاحت باید سعادت مند شد، اینها کلیات است، این کلیات کتانی جای انکار نیست. صحبت در سر عمل است و تطبیق مصداقی بنده عرض میکنم حرفی نداریم این تخصص است و مسئله فنی است باید همانطور که گفتم برای تکمیل کارها او را بیاورند عرض بنده هم همین بود که تذکر دادم و من ممنونم از آقای وزیر فوائد عامه که افلايك قدریش را انصاف دادند که بعد از این در باب مهندسی و متخصصین عملي و فنی باید بکفایت رعایت استفاده عملي کرد. والا خوب البته کلیات نوی کتابها و سینه ها محفوظ و مقبول است. بقول ملاها همه زاع صغروی است و الا در کبری کسی حرفی ندارد و اینکه آقا فرمودند مارتین را هدیه فرستاده اند و اینها بنده عرض میکنم اگر واقعاً يك شمشیر تمام مرصع از يك مملکتی برای ما فرستادند آنرا باید بکمر بست توی شکم که نباید زد. مارتین خیلی خوب آدمی است بسیار خوب باید ارزش استفاده کرد. همین هوفمان را که بنده نمیشناسم (و حالا باعتبار اینکه دولت اکثریت دارد رأی میدهم) خیلی خوب است بسیار خوب اما باید از او استفاده عملی کرد و ترتیبی او را نباید قرار داد که فقط امضا بکنند این عرض بنده بود

مخبر - کلیات را که آقای بامداد اظهار کردند راجع به اینکه متخصصینی که استخدام میشوند باید از وجود آنها استفاده کرد اصولاً این مسئله صحیح است و تا بحال هم سوء استفاده شده است ولی در این موضوع بخصوص اگر مقدمه لایحه را ملاحظه کرده بودند.

بامداد - تمام را خوانده ام.

مخبر - میدهند این مخصوصاً متخصص نقشه بردار است و این نمیتواند در مرکز وزارت فوائد عامه باشد هر جا که معادن هست و آن متخصص معرفت الارض گفته بود آنجا معدن است هر جا که رفته اظهار کرد معدنی است این شخص باید برود مساحت کند و نقشه برداری کند و تحقیق کند که چه اندازه مواد معدنی در آنجا هست. استخدام این شخص طوری است که نظر آقای بامداد تأمین است و این در مرکز اداره فوائد عامه نیست

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس الوزراء - يك مطالبی اینجا در موضوع شخصی بعنوان کلی گفته میشود آن مقدارش که صحیح است البته اثر خودش را میکند ولی يك مقدارش شاید اسباب بآس اشخاصی بشود که واقعاً کارهای خودشان را کرده اند مثلاً ما میگوئیم که این مهندس معرفت الارض که آمده است اینجا چکار کرده است؟ ما که ندیده ایم البته آن کارهایی که او کرده است در این اطاق که میشود دید! مثلاً ما اعتقاد داشتیم که دیگر در دنیا معدن بهتر از معدن ناهید پیدا نمیشود این آمده است رفته است و دیده است مصرف ندارد ما اعتقاد داشتیم که معدن پشت کوه بی بی شهریانو طرف حضرت عبدالعظیم آهنش خیلی خوب است ولی این آمده است و رفته است دیده که مصرف ندارد و بالاخره رفته و گشته مابین سمنان و دامغان آن معدن که بکار بخورد پیدا کرده از معرفت الارض ما این را میخواستیم ما نمیخواستیم او بیاید توی این اطاق يك چیزهایی را ما نشان بدهد باید برود در صحراها و کوه ها معادنی را پیدا کند آن آدم هم رفته است و زحمت کشیده است و کار خودش را کرده حالا بنده برای اینکه زیاد وقت آقابان تلف نشود عرض میکنم که این آدم همان رفته است، قراجداغ رفته است، زنجان رفته است و سایر جاها رفته است آذربایجان رفته است تمام اینها را دیده است راپرنها

را آورده است تحقیقات کرده است جدید کرده است همینطور مارتین و دیگران که هستند. حالا شاید يك کسی برای يك ترتیبی در فلاحتی آنطوری که باید اقداماتی نکرده باشد آن هم همه اش تقصیر متخصص نیست جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به ماده اول آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده دوم

(بشرح آبی خوانده شد)

ماده دوم - مدت استخدام مسیو هوفمان از تاریخ حرکت از برلن بیش از سه سال نخواهد بود

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - موافقم.

رئیس - مخالفی ندارد؟ (گفته شد خیر) رأی گرفته میشود بماده دوم آقابانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(اکثر نمایندگان برخاستند)

رئیس - تصویب شد ماده سوم

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده سوم - مسیو هوفمان برای تصدی عملیات نقشه برداری و مساحی نواحی معدن و بازدید مقدار معدنی معادن مختلفه استخدام میشود.

رئیس - آقای فرمند

فرمند - بنده در کلیات تانی عرض دارم در این ماده عرضی ندارم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - عرضی ندارم.

رئیس - مخالفی ندارد؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم این معنی ندارد!

رئیس - بفرمائید.

آقا سید یعقوب - بنده در کمیسیون بودجه هستم ولی حقیقتاً خجالت میکشم برای اینکه این عبارت يك جزوی خوانده شد که من نفهمیدم این چیست چون لایحه پیشم نیست. معادن چی بود این برای چه چیز است به درست عبارت را نخواندم یا میدانم يك چیزی را يك وقتی در دستور میگذارید که آدم مراجعه نکرده خبر ندارد از آنطرف هم میخواهد موافقت کند با يك چیزهایی که نمیداند مقصود چیست این بد است

مخبر - بنده ماده سوم را میخواهم خود آقای آقا سید یعقوب هم در کمیسیون تشریف داشتند و وظیفه هوفهان را میداند که برای چکار استخدام میشود ماده سوم. مسیو هوفهان برای تصدی عملیات نقشه برداری و مساحی نواحی معدنی و باز دید مقدار معدن معادن مختلفه استخدام میشود.

رئیس - در اصل مطلب که اعتراضی نیست؟ (گفته شد خیر) رأی گرفته میشود باین ماده آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اغلب برخاستند)

رئیس - تصویب شد. ماده چهارم

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده چهارم - حقوق سالیانه و کلیه مسائل مالی مسیو هوفهان بقرار ذیل است.

ا - حقوق سالیانه مسیو هوفهان سه هزار و شصت تومان است.

ب - مبلغ هشتصد تومان جهت مخارج ذهاب و ايام از برلن طهران و از طهران به برلن. مسیو هوفهان تأدیه خواهد شد.

مخبر - شصت تومان است

آقا سید یعقوب - در لایحه که هشتصد تومان است رئیس - صحیحش شصت تومان است در طبع هشتصد

تومان نوشته شده.

(بقیه ماده چهارم بشرح ذیل خوانده شد)
ج - ماهی چهل تومان جهت کرایه خانه. مسیو هوفهان داده میشود.

رئیس - آقای احتشامزاده

احتشامزاده - موافقم.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده نظر مخالفم در اینجا این است که این آقای رئیس الوزراء در اینجا پشت تریبون میفرمایند که ما متخصص میاوریم برای اینکه برود پشت کوه ها (آقای رئیس الوزراء توجه فرمائید) ما متخصص میاوریم که کارش در اینجا معلوم شود شما مسؤول مجلس شورای ملی هستید! بنده چه میدانم این متخصص که آورده اید چه کرده است ما میخواهیم کارشرا اینجا بفهمیم اگر ما اینجا نفهمیم پس کی میخواهید بفهمد! ما وکیل هستیم باید اطلاع پیدا کنیم! پس کی باید اطلاع پیدا کند! چون شما مسؤول مجلس هستید برای خاطر این تذکر دادم که مستحضر بشوید قانون اساسی رساله عملی شما است شما مسؤول کی هستید؟! مگر مملکت مشروطه نیست؟! این راجع باین مسئله. اما راجع به مسئله حقوق که اینجا معین شده است نوشته است حقوق سالیانه سه هزار و شصت تومان ماهیانه می شود سیصد تومان...

مدرس - کم است؟

آقا سید یعقوب - خیر آقا بنده که وکیل وارر نیستم که زیاد تر پیشنهاد کنم. بنده همین را هم مخالف هستم برای اینکه در کمیسیون بودجه هم صحبت کردیم این شخص آن اندازه مهندس عالیقدر نیست. ما همیشه مراعات مراتب فضلی و علمی را در متخصصین کرده ایم مثلاً مارتین يك شخص متخصص عالی است مراتب و امتیازات او را ملاحظه کرده ایم و همانطوری که آقای روحی يك روزی در اینجا به بنده اعتراض کردند (که بنده اعتراضات ایشان را بجا میدانم) ما نظر بمراتب

فضل و کمالی که ایشان داشتند و چقدر گرانبها هستند ما دفاع کردیم ولی این شخص که اینطور نیست! عرض من این است که ما طوری نیستیم که بیعی بکنیم و هر کس از بیگانه ها بیاید در ما اثر بکند. بنده که نمیترسم این شخص بنا بر تحقیقی که کرده ام يك مهندس عالی مقامی نیست. این است که بنده پیشنهاد میکنم ماهی دوپست و پنجاه تومان باو بدهند تقدیم مقام ریاست هم میکنم.

مخبر - در موضوع این پیشنهادی که راجع به حقوق آقای آقا سید یعقوب فرمودند عرض میکنم این را قرارداد گذارده اند با این شخص. و البته تصدیق میفرمائید برای این که از آلمان بیاید این قدر لازم بود و حالا هم تراضی شده و این هم کارش يك کار فوق العاده است و تصدیق بفرمائید اگر می خواستیم از امریکا بیاریم هفتصد و پنجاه تومان کمتر نمیگرفت بنا بر این خوبست همین را که کمیسیون تصویب کرده موافقت فرمایند و کمیسیون هم پیشنهاد را قبول نمیکند

رئیس - دیگر مخالفی نیست؟ (خیر) رأی میگیریم

ماده چهارم آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد ماده پنجم

(بشرح آتی خوانده شد)

ماده پنجم دولت مکلف است سایر شرایط و مقررات استخدام مسیو هوفهان را در حدود قانون استخدام مستخدمین خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین نماید.

رئیس - مخالفی ندارد؟

باسائی - بنده مخالفم.

رئیس - بفرمائید

باسائی - مخالف بنده در اینجا از نقطه نظر استخدام مسیو هوفهان نیست ولی اساساً این فکر برای ما مدنی است پیدا شده که مستخدمین خارجی را که ما استخدام

میکنیم لغو کنترات آنها هم با خود ما باشد این يك فکری است که نااندازه پیدا شده برای نوبت اول اینجا عرض میکنم ما باید توضیحات و استدلالاتی که دولت وقت به مجلس شورای ملی میدهد این مستخدمین خارجی را ما میائیم برای مدت معینی استخدام می کنیم استخدام میشوند می آیند در سرکارها در وسط کار کنتراتشان لغو میشود يك مخارج بیهوده برای آنها میشود بدون اینکه يك استفاده از آنها بشود بنده در این قسمت راجع به هوفهان اصراری ندارم ولی خواستم تذکر بدم که دولت خارجی هارا که استخدام میکند متذکر بشود که يك ماده هم باید در کنترات باشد که لغو کنترات باید بتصویب و اجازه مجلس باشد.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده پنج آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند

(اکثر نمایندگان قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. آقای فرمند در کلیات فرمایشی

دارید بفرمائید

فرمند - بنده نظرم را میخواستم در کلیات اول عرض کنم که نوبت به بنده رسید. عرض بنده در سر اصل قضیه استخراج معدن و ذوب آهن است از نقطه نظر اقتصادی و تجاری. آنطوری که ما می بینیم هی متخصص استخدام میشود و کنترات آنها به مجلس می آید بطوریکه بنده در شور استخدام مسیو مارتین عرض کردم این عملی که دولت برای ما میکند باین ترتیب آهنی که برای ما بیرون خواهد آورد گرانتر از آهنی خواهد بود که از دول همجوار به مملکت ما وارد میشود و بالاخره این آهن نمیتواند رقابت کند با آن آهنی که از خارجه می آید برای چه؟ برای اینکه هر وقت دولت بخواهد يك عملیات استخراجی و غیره بکند برایش گران تمام میشود، چنانکه در راه های شوسه دولت امتحان کرده است که خیلی گران برایش تمام میشود. نه در مملکت ما اینجور است بلکه در تمام ممالک دنیا هرکاري را که دولت میخواسته

است بکند گران تمام شده ..

باسائی - مایه اش مفت است ، کرایه اش هم مفت است

فرمند - اجازه بدهید بنده عرض کنم بعد جواب بدهید . بنده این نظر را مکرر عرض کرده ام هم در مسئله راه آهن هم در مسئله ذوب آهن . بنده معتقدم که این عمل استخراج و ذوب آهن باید بیک کپان داده شود بیک شرکت خارجی و داخلی تشکیل بدهند که آن کپان این عمل را بکند آنوقت دولت دو میلیون سه میلیون از سهامش را بخرد و در مالک خارجه و دولتهای اروپائی هم وقتی بخواهند اینطور کارها را بکنند به شرکتهای اقتصادی رجوع میکنند . خزانه های بیک اسهامی از آن شرکتهای میخرند مثل انگلستان که از شرکت نفت جنوب در موقعی که مقتضی میدانسته اسهام خریده . این متخصصینی که ما می آوریم ما دیگر درکار آنها اظهار نظر نمی توانیم بکنیم . متخصص عالی که آوردیم او میگوید بیست نفر دیگر من می خواهم وقتی گفت باید برای او بیاوریم . همین متخصص نقشه کش فردا برای ذوب آهن خواهد گفت که پنجاه نفر از آلمان باید بیاورند و همه هم البته متخصص درجه اول نخواهد بود سرکار و غیره میباشد اینها اسباب معطلی خواهد بود که مجلس شورای ملی و هیئت وزراء باید معطل بشوند که این مستخدم چطور شد و آن یکی چطور شد الان اداره راه آهن ما برای ده بازده ناسرکار و غیره کازش معطل مانده و بموقع نرسیده است اینرا آقای رئیس الوزراء و آقای وزیر فوائد عامه میدانند این کار را باید بیک کپان بکند نظر اصلی بنده هم این بود و مکرر عرض کرده ام باز هم عرض خواهم کرد و خیلی هم خوشوقت میشوم که آقایان و کلا و وزراء در این خصوص فکر بکنند که این ذوب آهن ما باید جنبه اقتصادی و جنبه تجارتی داشته باشد که منفعت بکند یعنی بتواند آهنی که دولت ایران استخراج میکند رقابت بکند با آهنی که

از روسیه و نقاط دیگر می آید اگر نتواند رقابت کند بالاخره بیک عملی خواهد شد که باید بخوابد این بطور کلی اصلی بود که مکرر عرض کردم این بیک نکته است که مجلس و دولت باید بآن اهمیت بدهند و این مسئله را تحت مطالعه بیاورند . ما آهن را برای خاصیت آهنی آن که استخراج نمیکنیم ! ما آهن را برای این استخراج میکنیم که آهن از خارجه نخریم در صورتیکه بالاخره آهن آنها ارزان تر وارد شود و ما نمیتوانیم آهن خودمانرا استعمال کنیم و مردم هم که از راه وطن پرستی نمی آیند آهن ایرارا گران بخرند و آهن روسیه را بخرند چنانکه ما هم لباس وطن را نمیخریم و لباس خارجی را میخریم در این صورت باید فکر کرد که این چهار پنج میلیون را که ما خرج میکنیم در آتیه فایده داشته باشد و باید در این کار فکر بشود از همین متخصص آلمان ممکن است مشاوره بشود خودشان راه حل پیدا بکنند و بالاخره مثل کارخانه قند سازی نشود که چون مطالعه کامل نکرده بودند آوردند بن فائده مانده الان سی و پنج سال است کارخانه قند شما در بیخ کوشتان در سه فرسخی پایتخت ایران بیکار افتاده است این کارها را باید از اول با مطالعه کرد اگر بی مطالعه باشد آخر میخوابد این عریضی بود که میخواستم عرض آقایان برسانم

رئیس - آقای حاج آقا رضا رفیع

رفیع - دوره پنجم اغلب آقایان نمایندگان که تشریف داشتند میدانند بر میخوریم در کوچه و بازارها به بعضی اشخاص میگفتند چرا فلان کار را نمیکنید ؟ چرا این ترتیب نمیکنید ؟ حرف خیلی خوب میزدند و ما آرزو داشتیم که اینها بیایند در مجلس شورای ملی و بالاخره ببینیم اینها چه میشود و چه میکنند که آن عملی که آنها میکنند ما یاد بگیریم و بدانیم چکار بکنیم صحبت غیر از عمل است . اینجا مسئله تخصص است . صحبت را البته در مجلس در موقع صحبت کردن خوب

میکنند و اما در موقع عمل بیک طور دیگر عمل میکنند اولاً اینجا آهن ذوب کنی مطرح نیست و لایحه اش هم مطرح نیست و کپان هم نمیشود تشکیل داد که آقایان میگویند برویم کپان تشکیل بدهیم ببینیم کجا آهن دارد استخراج کنیم بیک اشخاص معینی هم که متخصص باشند اینجا نیستند مثلاً اگر ما تمام تجار و ایرانیها را جمع بکنیم بیک نفر متخصص در بین آنها پیدا نمیشود ایرانیها همه اشخاص خوب صحیح العمل هستند (اما اثبات شبئی نفی ما عدا نمیکند) ولی متخصص نیستند من هم با شما همکارم . اما مادامی که علم نداریم محتاج به متخصص هستیم . و وقتی که فرستادم بیک کسی را از بیرون آوردیم باید هر چه میگوید گوش بدهیم تا به مقصود خودمان نائل بشویم .

فرمند - بنده هم که همین را گفتم .

رفیع - ده دفعه پیشنهاد میکنیم بیست دفعه پیشنهاد میکنیم بالاخره می خرج میکنیم پولهایمان تلف میشود و مثل این آقایان که اسم بردید و بنده نمیخواهم اسم ببرم میشوند بالاخره وزارت فوائد عامه ما بیک ترتیب صحیحی راه نمیرفت و آقای رئیس الوزراء کارهای زیادی داشتند نمی توانستند برسند آنجا خراب بود مجبور شدیم تقاضا کنیم بیک نفر روز رفعا می بفرستند آنجا بعد رفتند دیدند آقای هسل کار نمیکند خوب چه باید بکنند ؟ باید عذرش را بخواهند راجع به کمترت هم عرض میکنم خوب وزراء نماینده هستند از طرف مجلس باید بروند آنجا بنشینند ببینند آنها خوب کار میکنند اگر خوب کار کرده باشد تشویقش کنند و اگر بدکار کرد بلندش بکنند بیرونش بکنند مربوط باین موضوع نیست که بالاخره ما داخل در این مذاکرات بشویم این هائی که ما از بیرون آورده ایم اینجا برای چه آورده ایم ؟ او امروز میگوید که ما بیک همچو آدمی را لازم نداریم چون مذاکرات راجع بخارجی است باید بایک زاکتی و بایک محبت و الفتی رفتار کرد مستخدمی را که می خواهیم بیاوریم اینجا کار بکنند از اول که نباید فحش داد که

تو نمیتوانی کار کنی ! آخر هم که رأی میدهم حالا چرا بترتیب غیر صحیحی گفته شود ! رفیق محترم من آقای آقا سید یعقوب بیک فرمایشی راجع به رئیس محترم دولت گفتند که خودشان جواب نقرمودند و بنده بیشتر میل دارم جواب عرض کنم ...

آقا سید یعقوب - شما هیئت وزراء هستید ؟

رفیع - بنده با شما رفیق هستم و هم مسلکم . رئیس الوزراء در اینجا گفتند که عملیات متخصص را باید رفت بیرون دید . هیچوقت نگفتند که نباید بعرض نمایندگان رسانید . البته در مملکت مشروطه تمام مسائل باید بعرض نمایندگان برسد اما اگر بیک متخصصی فلاحت کرده این را نمیشود توی اطاق مجلس آورد ، باید رفت در کرج و دید که چطور زراعت کرده است . و مقصود ایشان این بود که این اشخاص در بیرون بیک کار هائی کرده اند البته تشریف فرما بشوید بیرون خواهید دید که خوب عمل کرده و بالاخره ما که همیشه طرف مهر و محبت شما هستیم (یعنی آقایان میگویند) از آنها هم راضی هستیم وقتی مراضی هستیم شما هم بالاخره راضی هستید آقا فرمودند که ما لباس وطنی را نمیپوشیم خوب باید بپوشیم این را ما خودمان بد میکنیم بنده عرض میکنم بیک قانونی که از مجلس گذشته است باید آنرا احترام کنیم بالاخره ما لباس وطنی نمیپوشیم این دلیل نمیشود که ما به این لایحه رأی ندهیم . برای اینکه ما لباس وطنی نمی خواهیم بپوشیم باید به این لایحه رأی ندهیم !

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی گرفته میشود به این مواد با اوراق تأمل بفرمائید بیک پیشنهادی آقای فیروز آبادی فرموده اند ولی گمان نمیکنم در این کمترت مورد داشته باشد زوار - اعلان رأی داده شد

رئیس - هنوز که رأی نکرده اند . پیشنهاد آقای فیروز آبادی

(بنحو آن خوانده شد)

بعنوان ماده الحاقیه بنده پیشنهاد ماده ذیل را می‌کنم :
هر وزیری که يك نفر یا چند نفر متخصص در وزارتخانه ایشان مشغول عمل میباشد هر يك ماه بالااقل سه ماه یکمرتبه مختصری از عملیات و نتایج عملیات آنها را توسط دو روزنامه رسمی اشاعه بدهند .

رئیس - این پیشنهاد يك چیز کلی است که گمان نمی‌کنم اینجا مورد داشته باشد . آقای فیروز آبادی فیروز آبادی - اولاً چون بنده عقیده ام این است که اگر ممکن بشود در تمام کنترت های خارجی این مطلب را قید کنیم که بعد از دو سال یکمرتبه خبر نشویم و به بینیم که آقا رفته است و نتیجه ارزش نبرده ایم ملت باید سه ماه سه ماه باید بداند کسانی را که سه هزار تومان پنجهزار تومان خرج آنها کرده است چه کرده اند اگر نتیجه صحیح است که فبها و اگر ملت دید که این متخصص فائده ندارد به دولت تذکر بدهد و خواهش بکنند که اینها که آمده اند در این مملکت باید از آنها نتیجه بگیریم . بارها خود بنده که رفتم با بعضی از آنها مذاکره کردم که این مدتی که شما اینجا بوده اید چه کار کرده اید بعضی از آنها میگویند دولت شما نخواست است که از ما استفاده کند تقصیر ما چیست اینطور جواب میدهند پس حالا که اینطور است بنده پیشنهاد کردم که دولت مکلف باشد که هر سه ماه سه ماه بگوید که این متخصص معرفت الارض که مثلاً آمده است چه کار کرده است از این جا رفته است به کجا و کجا چه معدنی را پیدا کرده است که اقلام مردم بدانند که آن کارها را کرده است و آنها هم بدانند که بابدکار کنند و الا اگر بنا شد که يك اداره و دستگاهی فقط برای اینها فراهم کنیم و اینها بروند در اداره شان و ظهر هم باشوند و بروند و وقتی هم کنترتشان سر آمد بروند بی کارشان و بعد معلوم شود که از وجود آنها هیچ فایده نبرده ایم اینک نتیجه ندارد . بنده این پیشنهاد را به این نظر عرض کردم که آقایان ملاحظه کنند که

اگر ماده خوبی است موافقت فرمایند
مخبر - این ماده بعقیده بنده عملی نیست هر متخصص که در يك وزارتخانه هست اگر هر نماینده بخواید اطلاعی از عملیات او پیدا کند از وزیر سؤال میکند رئیس - رأی میگیریم آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند .
(معدودی قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . رأی گرفته میشود به این لایحه با اوراق آقایانیکه تصویب میکنند اوراق سفید میدهند
(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده هفتاد و سه ورقه سفید شماره شد)
رئیس - عده حاضر ۹۳ با ۷۳ رأی تصویب شد
اسامی رأی دهندگان

آقایان : محمود رضا - احتشامزاده - دادگر - افشار - دکتر سنک - ملک مدنی - نوبخت - زوار - امامی خوئی - اعتبار - حاج آقا حسین زنجانی - مفتی - عمادی - سید یعقوب - مدرس - بهبهانی - ثقة الاسلام بر جردی - شیخ الاسلام ملایری - ثقة الاسلامی - فرمند - عباس میرزا فرمانفرمایان - فومنی - موقر - امیر حسینخان ایلخان - مسعود - مهدوی - رفیع - عراقی - افسر - جلالی - سید حسین آقایان - سهراب خان ساکنیان - محمد ولی میرزا - حاج شیخ عبد الرحمن صالحی - میرزا عبدالله خان وثوق - اسفندیاری - شریعت زاده - یاسائی - خواجوی - حیدری - دهستانی - محمد آخوند - بچی خان زنگنه - ضیاء - فهیمی - بالیزی - یور تیمور - دکتر طاهری - دولتشاهی - فرمند - میرزا عبدالحسین - محمد تقی خان اسعد - ارباب کیخسرو - دکتر رفیع خان امین - امام جمعه اهر - دیوان بیگی - اسکندری - سلطان محمد خان عامری - کازرونی - لبقوانی - مقدم مولوی - عدل - ابراهیمی - میر ممتاز - تقی زاده -

نگهبان - نجومی - دکتر لقمان - سید کاظم زیدی - وزیری طباطبائی دیبا

بعضی از نمایندگان - تنفس

دادگر - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

دادگر - عرض کنم که . يك ربع ظهر مانده و بالاخره مجلس هم معهود است در حدود نیمساعت بعد از ظهر ختم می شود و تنفس هم بیش از این اندازه وقت لازم دارد و طول خواهد کشید . استدعا می‌کنم که اگر کاری باشد مجلس را امتداد دهیم و یکمرتبه جلسه ختم شود .

رئیس - يك طرحی آقای موقر تقدیم کرده اند قرار بود مطرح شود ولی پیشنهاد شده است که قانون بلدییه مطرح شود .

وزیر معارف - يك لایحه مدنی است از طرف دولت تقدیم مجلس شده است راجع به مصارفی باید از محل صرفه جوئیها و اضافات سنه ۱۳۰۵ بشود و خبرش هم گویا از طرف کمیسیون بودجه تقدیم مجلس شده است ، در آن لایحه سه فقره است که مربوط به وزارت معارف است يك فقره دوازده هزار تومان است برای تهیه لابراتوار های مدارس متوسطه ایالات و ولایات يك فقره دو هزار تومان است برای خرید ماشین آلات مدرسه صنعتی و يك فقره دیگر هم ده هزار تومان است که برای لابراتوار مدرسه طب است و هر سه را تصدیق میفرمائید که خیلی ضرورت دارد و اگر امروز مجلس يك فقره اش را تصویب کند نازه اگر ما موفق شویم شاید چندین ماه طول خواهد کشید که این اسبابها حاضر شود و مخصوصاً مدرسه صنعتی احتیاج شدید به خرید این ماشین آلات دارد . حالاننده استدعا می‌کنم که در جلسه امروزه یا جلسه آتییه جزء دستور شود و تکلیف آن معلوم شود

رئیس - آقای عراقی

عراقی - عرض کنم این لایحه اقلای دارد که در

بعضی اقلامش بعضی آقایان نمایندگان موافقت و در بعضی اقلامش مخالفند و نمیخواهند رای بدهند چون اینطور است خوب است اقلام آن تجزیه شود و راجع به اعتبار خرید سفارت افغانستان هم در جلسه گذشته این موضوع پیش آمد و بعد در تنفس يك خبر تازه تهیه شد و به مجلس آمد و تصویب شد این لایحه بعضی اقلام دارد که بعضی آقایان مخالفند پس بنده عقیده ام این است که این لایحه تجزیه شود و نمیشود با اینطور وارد بحث آن شد و تمام لایحه را اگر مطرح کنیم نسبت به اقلامش اشکال میشود والا هر يك از اقلامش را که دولت بخواید بیارود در کمیسیون و تجزیه کند و راجع به آن يك قلم حرف بزنیم

رئیس - این قلم هائی که آقای وزیر معارف تقاضا نمودند میخواهید بماند برای جلسه آتییه ؟
(نمایندگان صحیح است)

وزیر معارف - بنده هم استدعا می‌کنم که جزء دستور جلسه آتییه بشود و در آن موقع هم تکلیف تفکیک آن معلوم شود و این قسمت را هم از طرف دولت عرض می‌کنم که تمام اقلام این لایحه باید مطرح شود و تکلیفش در مجلس معلوم شود و اقلای را که بنده تذکر دادم از نقطه نظر اختصاص و ارتباط آن با وزارت معارف بود

رئیس - کلیه لایحه جزء دستور جلسه سه شنبه میشود و تکلیف آن معلوم میشود . راجع به طرحی که آقای موقر پیشنهاد کردند مذاکره میشود
ضیاء - اجازه میفرمائید ؟

رئیس - بفرمائید .

ضیاء - بنده عرض می‌کنم که راجع به لایحه خرج تحصیل اولاد دکتر اسمعیل خان مرزبان فقط يك رأی باقی مانده است خوب است آقایان موافقت بفرمایند که آن لایحه تمام شود .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - رأی را که آقای ضیاء فرمودند گمان میکنم حالا نشود گرفت چون عده برای رأی کافی نیست طرح آقای موقر مطرح میشود تا عده برای رأی کافی شود رئیس - آنها رأی میخواهد.

بعضی از نمایندگان - لایحه بلدییه مطرح شود.

رئیس - لایحه بلدییه از ماده ۳۹ مطرح است. ماده ۳۹ قرائت میشود.

(شرح آتی خوانده شد)

ماده ۳۹ - لوایح پیشنهادی انجمن بلدی که باید به مجلس شورای ملی تقدیم گردد بوسیله وزارت داخله خواهد بود.

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - موافقم

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد خیر)

رئیس - چون عده برای رأی کافی نیست رأی را میگذاریم برای بعد. ماده چهل

(اینطور خوانده شد)

ماده ۴۰ - ریاست عالی حوزه بلدی بارئیس انجمن است انتصاب او در پایتخت و کرسیهای ایالت به پیشنهاد وزارت داخله و فرمان همایونی و در سایر حوزه های بلدییه بحکم وزارت داخله خواهد بود

رئیس - آقای فهیمی

فهیمی - بنده هیچ ملتفت نشدم که کمیسیون در این ماده بلدییه را چه فرض کرده است ریاست انجمن در پایتخت و مراکز ایالات و ولایات با دولت و شخص پادشاه است در صورتی که انجمن بلدی یک حوزه ملی است که افراد و مردم آنها را انتخاب میکنند و رئیس آراهم اعضاء از میان خودشان انتخاب میکنند دیگر فرمان همایونی و تصویب وزارت داخله لازم ندارد

پس باید هر وقت که برای مجلس هم رئیس انتخاب میکنند با يك قیودی باشد. اصلاً بنده این ماده را بکلی مخالف روح قانون میدانم
رئیس - آقای ضیاء

ضیاء - موقعی که این ماده در کمیسیون مطرح بود بنده نظر دارم که آقای فهیمی راجع به این قسمت نظریات وسیعاً داشتند و نظریه ایشان در چند جلسه مورد توافق نظر واقع شد ولی بالاخره در يك جلسه با حضور خود ایشان اینطور تصمیم گرفته شد که برای رئیس انجمن بلدییه يك شورای قائل بشویم که لازم بود رعایت این قسمت بشود و کمیسیون در آن موقع در مقابل يك محظور شدیدی واقع شده بود به مناسبت اینکه ریاست انجمن بلدی موافق قانون قدیم حق داشت که رئیس اداره بلدییه بشود و يك اشکالی پیش می آمد که اغلب رؤسای انجمن بلدی اینطوریکه باید اطلاعات راجع به اداره کردن امور بلدی نداشتند و این مطلب هم بجای خودش درست معلوم است که ادارات بلدییه وقتی که خوب عمل کنند و رؤسای بلدییه هم خوب آشنائی بوظایف خودشان داشته باشند يك قسمت کلی از حوائج بلدی شهرها رفع خواهد شد الان مرکز مملکت و نمایندگان ایالات و ولایات در برابر يك توقعات و تقاضاها و حوائج شدیدی در مقابل اهالی شهر خودشان واقع شده اند و علت آن این است که رئیس اداره های بلدییه آن طوری که باید اطلاعات کافی و وافق برای اداره کردن ندارند چون کمیسیون در برابر این محظور بود این طور در نظر گرفته شد که همان طور که گفتیم بلدییه يك مؤسسه ملی است و رئیس انجمن بلدی رئیس شهر و رئیس عالی شهر است و آن وقت برای اداره کردن امور بلدی موافق ماده ۴۱ که بعرض آقایان میرسد يك شخصی بنام مدیر یا بنام معاون که اطلاعات اداری داشته باشد انتخاب کنند حالا آن شخص را وزارت داخله به انجمن معرفی کند یا اینکه انجمن به

وزارت داخله معرفی کند بسته بنظر نمایندگان است اما برای اینکه این حق از شهرها گرفته نشود یعنی حق اینکه رئیس بلدییه باشد راه حلی که بنظر نمایندگان آمد در يك جلسه با حضور آقای فهیمی این طور مسئله حل شد که ریاست عالی بر رئیس انجمن داده شود و مدیر اداره يك کسی باشد اطلاعات اداری داشته باشد

رئیس - آقای کازررنی

کازررنی - اصولاً انجمنهای بلدی بایستی به تمام معنی استقلال داشته باشند بنده نمی فهمم اینکه يك قسمت کار با آنها باشد و يك قسمت را بفرستند به جای دیگر این چه فلسفه خواهد داشت؟ آقا فرمودند که رؤسای انجمنهای بلدی ولایات اینطوریکه باید و شاید اطلاعات کافی ندارند یعنی چه؟ یعنی چنانچه این کار را به وزارت داخله ارجاع کنیم و وزارت داخله نظارت کند همین که وزارت داخله تصویب کرد و تصدیق کرد او تخصص پیدا میکند؟! حالا بیائید این عقیده را در معرض عمل بگذارید، وزارت داخله يك نفر از دارندگان سابقه خدمت را معرفی میکند که بزود رئیس بلدییه فلان شهر بشود. این شخص نازه وقتی که وارد محل میشود نازه حس میکند که بيك جائی رسیده است که همه چیزش منظرش غرابت دارد. نازه اطلاعات بن آدم در خود مرکز هم بقدر اطلاعات يك شخص عادی است و در يك مدرسه رفته است که علوم را که راجع به بلدییه است فرا گرفته باشد و تخصص پیدا کرده باشد بنده به آقا اطمینان میدهم که همه سروته بيك کرباس هستند فقط چیزی که هست آن کسی که در محل است هم علاقه اش بیشتر است و هم اطلاعاتش بیشتر است (نمایندگان - صحیح است) هم احتیاجات شهر را بهتر میدانند این بيك قسمت. قسمت دیگر اینکه این پوهائی را که از مردم میگیرند صرف احتیاجات خود اهالی بکنند نه خرج حقوق دادن به اشخاص بيك رئیس انجمن کافی است ریاست بلدییه هم با اوست و رؤسای شعبی هم اگر مقتضی باشد انتخاب خواهند کرد و الا مثل سایر شهرهای کوچک بيك نفر را معین

میکند که همه کارها را انجام دهد و حق المقدور سعی میکنند که دایره را وسیع نکنند و اسباب زحمت برای مردم ایجاد نکنند و البته این بهتر است

احتشام زاده (مخبر کمیسیون داخله) - خاطر نماینده محترم را متوجه میکنم به این موضوع که بيك مسئله کارهای اداری بلدییه است و بيك قسمت راجع به کارهای انجمن بلدی است در قسمت کارهای اداری در ماده بعد تکلیف را معلوم کرده است البته آن جا صحبت خواهیم کرد و تکلیف را معلوم خواهیم کرد این جا ما میخواهیم صحبت در رئیس انجمن بکنیم و ما خواستیم که بیشتر اهمیت بدهیم به رئیس انجمن و همانطور که در تمام شهرهای عالم معمول است بيك اهمیت تشریفاتی به رئیس انجمن بلدییه بدهیم این بود که ما آمدیم این قید را کردیم که ریاست عالی حوزه بلدی (مقصود از ریاست عالی نمایندگی دولت نیست ریاست عالی ایالتی بيك کار مخصوصی است که متعلق است به حکام و در هر ولایتی بيك نفر نماینده عالی دولت است) با رئیس انجمن حوزه بلدییه است و حوزه شهر و ریاست عالی حوزه شهر با بيك کسی است که از طرف انجمن بلدی به ریاست انجمن انتخاب میشود و ما از نقطه نظر اینکه این کار را بیشتر اهمیت بدهیم و او را نماینده شهر بکنیم.

بکنفر از نمایندگان - او رئیس هست

مخبر - در حقیقت خواستیم بيك تشریفاتی برای او معین کنیم و او را اهمیت بدهیم و رسمیت بدهیم این بود که ریاست عالی شهر را به رئیس انجمن دادیم و برای تکمیل تشریفات گفته ایم که با فرمان همایونی تصویب شود و در شهرهای کوچک با تصویب وزارت داخله باشد حالاً بسته است بنظر آقایان نمایندگان که هر طور صلاح بدانند تصویب کنند

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

بعضی دیگر - کافی نیست

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعتزاده - بنده از توضیحات نمایندگان محترم آقای ضیاء و آقای کازرونی يك منطوق صحیحی نتوانسم اتخاذ کنم ، در هر صورت يك اعتراضی آقای فهیمی فرمودند که خیلی بجا و خیلی عموماً است گفتند که این مؤسسه يك مؤسسه است شوروی نمایندگانش را ملت انتخاب میکنند دلیلی ندارد که فرمائش را دولت بدهد ، این مسئله محل اعتراض است که هست سهل است بلکه غلط است و این ترتیب بنظر بنده هیچ مناسبتی ندارد و باید ماده اصلاح شود .

بعضی از نمایندگان - اصلاح این ماده باید حذف شود مذاکرات کافی است

رئیس - مذاکرات کافی است ؟
(گفتند بلی)

رئیس - پیشنهادها قرائت میشود پیشنهاد آقای آقا سید یعقوب (بشرح ذیل قرائت شد)

ماده چهارم را این نوع پیشنهاد میکنم
رئیس انجمن بلدی به انتخاب خود انجمن است
مداخله دولت در آن ممنوع است
رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده از بیانات آقای ضیاء الواعظین حقیقه بدستم لرزید چون که يك شخصی که سابقه آزاد بخواهی دارد این حرف را نباید بزند رئیس انجمن بلدی بر حسب میل اعضاء آن انتخاب می شود وزارت داخله چه کار دارد؟ فرمان همایونی برای چه میخواهد؟ فرمان همایونی برای وزراء است در وزارتخانه ها ، این انجمنی است که مردم شهر جمع میشوند و نمایندگان که طرف میلشان است انتخاب میکنند در این کار کسی را نباید دخالت بدهیم و هیچ ملاحظه نباید کرد خود ملت انجمنشان را انتخاب و انجمن هم رئیس خودشان را انتخاب میکند در این کار مداخله دولت هیچ صحیح نیست .

مخبر - نماینده محترم اگر توجه میفرمودند به مفاد

ماده تصدیق میفرمودند که کمیسیون هم مداخله برای تعیین رئیس انجمن برای دولت معین نکرده است و معین است که رئیس را اعضاء انجمن از بین خود انتخاب میکنند و ما از این نقطه نظر که اهمیت بدهیم به مقام ریاست انجمن و برای او يك مقام شاخصی قائل شویم آمده ایم گفته ایم همان کسی که از طرف وکلای انجمن بلدی برای ریاست انتخاب میشود ریاست عالییه حوزه بلدییه را خواهد داشت و ضمناً برای اینکه موقعیت آن يك موقعیت رسمی بشود و از طرف دولت هم تصدیق شده باشد يك فرمان برای او صادر کنند .

رئیس - رأی میگیریم . آقایانیکه این پیشنهاد را قابل توجه میدانند قیام فرمایند .
(اغلب قیام نمودند)

رئیس - قابل توجه نشد . اجازه میفرمائید سایر پیشنهادها برود به کمیسیون (نمایندگان صحیح است) به ماده ۳۹ رأی نگرقتیم رأی گرفته میشود به ماده ۳۹ آقایان موافقین قیام فرمایند
(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد . يك خبر مرخصی است قرائت میشود و يك پیشنهاد هم راجع به جلسات رسیده است خبر مرخصی آقای شیروانی
(مضمون ذیل خوانده شد)

آقای شیروانی نماینده محترم بواسطه اینکه کسالت مزاجشان بکلی رفع نشده و برای تکمیل معالجه بیست روز از تاریخ ۱۸ آذر تقاضای مرخصی نموده کمیسیون تقاضای نماینده محترم را تصویب و خبر آنرا تقدیم میدارد
مخبر کمیسیون حاج میرزا مرتضی

رئیس - آقای دادگر

دادگر - موافقم

رئیس - آقای زوار

زوار - عرض کنم . اولاً به رفیق محترم خودم آقای

دادگر اطمینان میدهم که این خبر تصویب خواهد شد ولی لازم میدانم که به آقایان تذکر بدهم که این چه پولی است که گرفته میشود و داده میشود؟ این پول از کجا گرفته میشود بنده عرایض را میکنم و واگذار می کنم به وجدان يك و وطن پرستی و دیانت آقایان عرض کنم این حقوقی که به آقایان نمایندگان داده میشود پولی است که از آن بیچاره گرفته میشود که حتی فرش زیر پایش را گرو میگذارد و بدولت میدهد و حتی به گوشت کوب هم میرسد ، این اصول مالیات گرفتن ماست که با يك اصول رقت آوری این پولها جمع آوری میشود ، پس خوب است آقایان اجازه بدهند که يك کسی که حقیقه قادر و توانا است و مطابق نظامنامه هم از مرخصی استفاده کرده است از حقوق صرف نظر نمایند و بعلاوه ایشان هم که مدعی کسالت هستند و کمیسیون عرایض هم عذر ایشان را قبول کرده است باید عذر ایشان مستند به يك سندی باشد یعنی تصدیق طیب در دست داشته باشد که این آدم مطابق این تصدیق ناخوش است و فرقی بین آقای شیروانی و دیگران نیست اگر از سایرین تصدیق مطالبه میکنند از آقای شیروانی هم مطالبه شود ، باید جنبه دیانتی را هم در نظر گرفت ، این پولهایی را که ما بذل و بخشش میکنیم خدای من میداند که با هزاران خون دل از رعیت گرفته میشود رعیت يك خانه دارد که تمام زندگانش از يك خانه اداره میشود و باید من حیث المجموع هزاران مالیات مستقیم و غیر مستقیم بدهد و بالاخره خوشحال است که این پولی که میدهد در راه سعادت مملکت خرج میکنند و کمان میکنم که روح ملت راضی نباشد که ما پول ملت را برداریم و برویم در اروپا خرج کنیم بنده عرض میکنم که مطابق نظامنامه ماحق داریم يك ماه در سال مرخصی بگیریم ولی نه اینکه چهار ماه مرخصی بگیریم و پول ملت را خرج کنیم و ما به نجات و اصالت ملت مطمئنیم و به آن اتکال داریم که این

مرخصی ها تصویب میشود ولی باید بدانیم که يك مجازات اخروی هم داریم که بالاخره دامن گیرمان می شود .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که بنده مستقیماً جوان عرض نمیکنم ولی بخاطر آقایان میاورم که آقای شیروانی یکی از مبرزین وکلای مجلس بود که بسیار خوب و با مراقبت کار میکرد و بالاخره در مخبری کمیسیون بودجه يك زحمات زیادی کشید و من در خودم اینطور حس میکنم که اگر زحمات را مقایسه کنیم باز آقای شیروانی طلبکار است و زیادتر زحمت کشیده است و اشباه این را هم مارأی داده ایم و تبعیض خلاف است دیگر اینکه وقتی که يك نماینده اظهار کرد که مریض است اصل این است که ما به حرف يك نماینده ترتیب آر بدهیم و بگوئیم مریض است و بالاخره آقای شیروانی يك نماینده نیست که بخواید از وظائفش قصور کند و از کار کنار بجاوید شیروانی مردکار است و به آقای زوار عرض میکنم که اگر نخواهیم از بیت المال حیف و میل نشود باید عموماً يك فکری برایش کرد ولی نه از این راه

رئیس - رأی گرفته میشود به مرخصی آقای شیروانی
آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند
(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . پیشنهادی راجع به جلسات است قرائت میشود .
(اینطور قرائت شد)

امضاء کنندگان پیشنهاد میکنیم جلسات رسمی مجلس به ترتیب ذیل تشکیل و مقرر شود یکشنبه و سه شنبه صبح و عصر سه بعد از ظهر شنبه و پنجشنبه صبح سه ساعت قبل از ظهر . اعتبار و چند امضای دیگر

بعضی از نمایندگان - در خواندن پیشنهاد اشتباه شد

رئیس - آقای اعتبار

اعتبار - بنده تصور میکنم که در قرائت پیشنهاد اشتباه شد مقصود این است که یکشنبه و سه شنبه عصر باشد و دو جلسه دیگر صبح و دلیلی هم بنده نمیخواهم بیاورم زیرا که امروز آقایان متوجه بودند که دو ساعت بظهر مانده جلسه تشکیل شد و بالاخره مذاکره قبل از دستور و سؤالات شروع شد و يك موقعی وارد دستور شدیم که نزدیک ظهر بود و این یکساعت هم برای کار کردن کافی نیست، این است که نظر بنده و جمعی از آقایان این است که مجلس دو روز عصر باشد که نظر آقایان نامین شود.

رئیس - آقای حاج میرزا مرتضی

حاج میرزا مرتضی - بنده با این پیشنهاد از چندین جهت مخالفم. اولاً این که شب ها بواسطه بودن زمستان و بارندگی آمدن مجلس و تا ساعت پنج طول کشیدن مجلس يك اسباب زحمتی فوق العاده برای وکلا خواهد شد بعضی آقایان که اتومبیل دارند راحت هستند ولی آنهاست که اتومبیل ندارند و درشکه ندارند در زحمت خواهند افتاد.

(همه نمايندگان - زنگ رئیس)

حاج میرزا مرتضی - گوش بدهید. من حرفم را که عرض کردم آنوقت جواب بدهید عرض میکنم اشخاصیکه اتومبیل و درشکه ندارند در کوچه ها بواسطه کتل و بارندگی دچار زحمت خواهند شد، درچاه می افتند، در گل می افتند. غالباً مستخدمین مجلس که از صبح تا غروب در مجلس بوده و زحمت کشیده اند و يك ساعت آسوده نیستند شب را باید استراحت کنند، این مستخدم در روز باید خدمت کند نه در شب بلی اگر فوق العاده بانها بدهید حق دارید بگوئید که شب هم بیاید و خدمت کند، مستخدم فقط روز باید از صبح بیاید این جا تا عصر مواظب خدمتش باشد و شب که دیگر نباید گفت بیچاره تا ساعت هفت از شب گذشته مشغول کار باشد، شب باید برود منزلش و استراحت

کند، مستخدمینی که از صبح میآیند اینجا و تا يك ساعت بعد از ظهر این جا هستند و بعد میروند و دو مرتبه مراجعت میکنند و تا ساعت پنج بعد از ظهر اینجا هستند حالا آقایان میفرمایند که تا ساعت پنج از شب هم اینجا باشند بله اگر يك حقوق فوق العاده برای خدمت شب بانها بدهند باز يك چیزی است. از آن طرف آقایان روز نامه نویسها هم میفرمایند که مذاکرات مجلس را بنویسند برای آنها هم اسباب زحمت فوق العاده است بنده غرض اینست که همینطور که جلسات حالا صبح است باقی بماند و صبح هم برای کار کردن خیلی بهتر است اول صبح همه سردماغ هستند و بطور خوبی میآیند در مجلس و کار میکنند فقط يك چیزی که هست این است که آقایان بگذرد زودتر تشریف بیاورند و آقایانیکه میگویند عصر ما میآئیم و تا ساعت پنج و شش از شب کار میکنیم صبح زودتر تشریف بیاورند خیلی هم بهتر است این است که بنده با این پیشنهاد مخالفم مگر اینکه برای مستخدمین فوق العاده معین شود که آنها بتوانند کار کنند و الا بیچاره ها نمیتوانند صبح تا شام کار کنند

رئیس - پیشنهاد مجدداً قرائت می شود و رأی گرفته می شود.

مدرس - بنده اجازه خواسته ام

رئیس - خیلی از آقایان اجازه خواسته اند

مدرس - در این مسئله بعقیده من صحبت نشد

رئیس - آقای باسائی با پیشنهاد موافقید یا مخالف

باسائی - موافقم

رئیس - آقای مدرس بفرمائید

آقای سعید یعقوب - دو نفر مخالف که نمی شود پشت سر هم حرف بزنند.

رئیس - صحیح است. آقای باسائی

باسائی - عرض میشود که ما اصراری نداریم که

اوقات جلسات مجلس تغییر کند فقط از نقطه نظر کار

است و تصدیق میفرمائید که بودجه های ۱۳۰۶ قی مانده است و میبایستی که در این سه ماهه آخر سال تصویب شود و قانون بلدیه هم حاضر است و باید بگذرد و تصدیق میفرمائید که خیلی اوقات کار مجلس کم است و نزدیک ظهر هم که میشود آقایان پیشنهاد ختم جلسه میکنند و اگر عصر مجلس تشکیل شود یعنی دو ساعت بغروب مجلس تشکیل شود و یکساعت دو ساعت هم از شب علاوه میشود و از سابق هم امتحان کرده ایم که هر وقت مجلس شب تشکیل میشد بهتر کار پیشرفت میکرد و حالا هم اصراری نداریم که آقایان اینطور تصویب بفرمایند ولی عرض میکنم اگر جلسات قسمت عصر باشد بهتر است اینکه آقای حاج میرزا مرتضی فرمودند که مستخدمین مجلس را باید ملاحظه کرد، عرض میکنم فوق العاده اضافه کار چنانچه در ادارات معمول است به آنها میدهند برای ده نفر یا بیست نفر مستخدم که نباید کار مجلس را گنگ کرد. در کارهای مجلس باید تسریع کرد، اینکه گفتند که شب های زمستان بارندگی میشود آقایان ماشاءالله غالباً تشریفند و اتومبیل و درشکه دارند و آنکسی هم که مثل بنده ندارد يك درشکه گریه سوار می شود و اشکالی ندارد

رئیس - آقای مدرس

مدرس - در امور جزئی و عادی غالباً نمیخواهم زحمت بدهم و این مسئله هم چون امور جزئی است و عادی است بطور مختصر بکدفعه صحبتتم را میدارم اولاً کار کردن در شب کلیه زحمت دارد، شب برای استراحت معین شده است، شب طبیعتاً برای استراحت وضع شده است و کار کردن در شب اسباب زحمت است، البته آقایان وکلا تصدیق میفرمایند که این کاری را که ما قبول کرده ایم بهترین کارهای ما است و اهم امور است و در حقیقت اداره کننده مملکت آقایان وکلا هستند پس باید بهترین اوقاتمان را برای این کار کردن معین کنیم و باید به بدینم از این شب و روز بیست و چهار ساعت

چه رقتش برای کار کردن بهتر است و آنساعت را باید به کار مجلس اختصاص بدهیم ما که تازه بدنیا نیامده ایم قبل از ما عقلاً بوده اند، حکماء بوده اند، انبیاء بوده اند که همه اینها کار کنان دنیا بوده اند، همیشه این فکر را کرده اند شب و روز به دو قسمت است از سحر تا ظهر و از ظهر تا سحر عقلاً و حکماء از اول تا بحال گفته اند که از این دو قسمت بهترین اوقاتش از سحر است تا ظهر آدم سبک تر است راحت تر است فکر هم مهیتر است يك قسمت را گذارده اند برای کارهای دیگر که متعلق به شب باشد و يك قسمتش که از اول آفتاب باشد تا ظهر برای کار دنیا معین کرده اند این را آقای آقا سید یعقوب بلدند که نماز کردن از اول آفتاب تا ظهر مکروه است

آقا سید یعقوب - آن نماز مبتدئه است

مدرس - یعنی این وقت معینه است برای کار کردن در امور دنیوی و هیچ کاری جز کار دنیا برای اینوقت معین نشده است پس بنده عقیده ام این است که بهترین وقت برای کار کردن بکوره است و اول آفتاب تا ظهر است و بهترین شغلها برای ما همین کاریست که توی پارلمان داریم بنده اگر چه عذر خواسته ام و از آقای رئیس اجازه خواسته ام که در ماه قوس و جدی نیمساعت بربنایم برای مباحثه که دارم گرچه آنکار هم مهم است لیکن این کار برای من اهم است و عرض میکنم بهترین کارها برای من خدمت کردن اینجا است و بعقیده بنده بهترین وقت برای کار کردن از صبح تا ظهر است حالا میفرمائید سه ساعت کم است، چهار ساعت کنید سه روز را گفتید کم است چهار روز کردید حالا پنج روز کنید اما انداختن جلسات رابه عصر خوب نیست خدا میداند که عصر وقت چای خوردن است و وقت کار کردن نیست، پس من عقیده ام این بود و بکدفعه هم اظهار کردم و دیگر هم تا آخر عمر اظهار نمی

کنم اختیاراً خود آقایان است

بعضی از نمایندگان - مذاکرات کافی است
 رئیس - رای گرفته میشود باین پیشنهاد آقایانیکه
 تصویب میکنند قیام فرمایند
 (معدودی قیام نمودند)
 رئیس - تصویب نشد . پیشنهاد آقای کازرون که
 بطریق اولی رد شده است
 بعضی از نمایندگان - ختم جلسه

رئیس - پیشنهاد آقای کازرون
 (مضمون ذیل خوانده شد)
 بنده پیشنهاد میکنم تمام جلسات مجلس عصر های همان
 روز از دو ساعت قبل از غروب منعقد شود .
 بعضی از نمایندگان - این پیشنهاد رد شده است
 (در اینموقع آقایان نمایندگان بعنوان ختم جلسه از
 مجلس خارج و مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد)

قانون

اجازه استخدام مسیو هوفمان تبعه آلمان برای نقشه برداری نواحی معدنی

مصوب دهم دیماه ۱۳۰۶ شمسی

- ماده اول - دولت مجاز است مسیو هوفمان تبعه دولت آلمان را استخدام نماید .
 ماده دوم - مدت استخدام مسیو هوفمان از تاریخ حرکت از برلن بیش از سه سال نخواهد بود .
 ماده سوم - مسیو هوفمان برای تصدی عملیات نقشه برداری و مساحی نواحی معدنی و باز دید مقدار معدنی معادن مختلفه استخدام میشود .
 ماده چهارم - حقوق سالیانه و کلیه مسائل مالی مسیو هوفمان بقرار ذیل است .
 ا - حقوق سالیانه مسیو هوفمان سه هزار و ششصد تومان است
 ب - مبلغ ششصد تومان جهت مخارج ذهاب و ایاب از برلن بطهران و از طهران به برلن بمسیو هوفمان نادیه خواهد شد .
 ج - ماهی چهل تومان جهت کرایه خانه بمسیو هوفمان داده میشود .
 ماده پنجم - دولت مکلف است سایر شرایط و مقررات استخدام مسیو هوفمان را در حدود قانون استخدام مستخدمین خارجه مصوب ۲۳ عقرب ۱۳۰۱ تعیین نماید .
 این قانون که مشتمل بر پنج ماده است در جلسه دهم دیماه یک هزار و سیصد و شش شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید .

رئیس مجلس شورای ملی

حسین پیرنیا